

כתור אור עליון

העלון מוקדש לע"נ אורית בת טובה ע"ה

פרשת תולדות

א' כסלו תשפ"ג

פרשת השבוע

הגאון הרב זמיר כהן שליט"א

זמני השבת

הדלקת נרות-15:16

צאת שבת - 17:16

רבינו תם-17:49

לפי שבאמת היה הוא הבכור, גם כפי שהיה אמור להיות בלידה, וגם במציאות לאחר שקנה את הבכורה. זו הסיבה שכאשר שמע עשו שיעקב קיבל את הברכות במקומו, ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד". הוא הבין את המשמעות העמוקה של המהלך, ולכן הכריז בפני אביו ואמר (כו, לו): "הֲיֵי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב! וְהֵעָבְדוּ אֶת בְּכֹרְתִי לְקַח, וְהָיָה עֲתָה לְקַח בְּרַכְתִּי". כעת אני מבין מדוע נקרא שמו "יעקב" ולא "עקב". כדי שיעקוב אחרי להשיב אליו את הבכורה, והנה זה קרה! תחילה בקניית הבכורה, וכעת במעמד ההכתרה. בכל מקום שכתובה בתורה המילה "זה", משמעותה הצבעה ביד על משהו. על מה הצביע כאן עשו? במדרש מובא שבאותו סדר שבשיל יעקב את נזיד העדשים, הגיש את הסעודה לאביו במעמד ההכתרה. וכשמהיר לצאת לפני שעשו גיע, השאיר את הסיר על השולחן. על סיר זה הצביע עשו ואמר: "וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְעָמִים!" הסיר הזה גרם לי פעמיים להפסיד את הבכורה! ועדיין נדרש אישור המלאך העליון, שרו של עשו, למהלך. והמלאך הזה, שלא השלים עם המציאות החדשה, בא ונאבק עם יעקב עד עלות השחר כמסופר בתורה (בראשית לב, כה). וכשהפסיד במערכה וביקש מיעקב לשלחו, אמר לו יעקב: "לא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתִּנִּי". והמלאך משיב לו: "לא יַעֲקֹב יֵאמֵר עוֹד שָׁמַךְ, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל. כִּי שְׂרִית עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשִׁים וְתוֹכַל". מפני מה זקוק יעקב לברכה משרו של עשו, ומדוע במקום לברכו הוא מחליף את שמו? בקשת הברכה ממלאך זה משמעותה: "אשר לי את הברכה שברכתי אבי להיות הבכור שממשיכו!". והמלאך אכן מאשר ואומר לו: סיימת את המעקב, וניצחת! ניצחת גם את עשו וגם את מלאכו, ולכן לא תיקרא מעתה יעקב, אלא ישראל! ומכאן מוסר השכל מאבינו יעקב לדורות עולם, לא להיגרר למחלוקות במשפחה ולא עם אף אחד מהסובבים אותנו בגלל שיקולי מעמד, כסף וכבוד, או ירושות ונכסים, אלא נבליג ונוותר למען השלום. ומי שנוהג כך, הקב"ה יסייע בידו לקבל לבסוף את המגיע לו, ומה רב שכרו של אדם זה גם בחיי העולם הבא. שבת שלום.

על לידת התאומים ליצחק אבינו ולרבקה אמנו נזאמר בתורה: "וַיֵּצֵא הָרְאוּשׁוֹן אֲדָמוּנִי כְּלוֹ כְּאֵרֶת שַׁעַר וַיִּקְרָא שְׁמוֹ עֶשׂוֹ. וְאַחֲרָיו כֵּן יֵצֵא אַחִיו וְיִזְדוּ אִחֲזָת בְּעֵקֵב עֶשׂוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב". יש להבין, עשו נקרא בשם זה משום שנולד "עשוי", כאדם בוגר ששערות על גופו, ואילו יעקב נקרא כך משום שאחז בעקב עשו. אך אם כן הלא עשו היה אמור להיקרא "עשוי" ויעקב היה אמור להיקרא "עקב". המילה "יעקב" בלשון עתיד, ביאורה שהוא יעקוב אחרי מישהו. אחרי מי היה עליו לעקוב? ובכלל, מדוע נעלמה ולהיכן הלכה האות י' מהמילה "עשוי", ומהיכן באה ולשם מה נוספה האות י' למילה "עקב"? אולם רש"י מביא את דברי המדרש שיעקב אחז בעקב עשו משום שהוא היה אמור להיוולד ראשון ולהיות הבכור, ולכן "בדין היה אוחז בו לעכבו". כלומר, עשו שיצא ראשון, גול מיעקב את מעמדו כיושר העצר, כמי שממשיך את אברהם ויצחק, וממנו תצא האומה שתייצג את הקב"ה בעולם. וכפי שנאמר על עם ישראל: "וְהָיִיתֶם לִי כְגֹלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לֹא כָל הָאָרֶץ, וְיִאֲתָם תְּהִיוּ לִי מִמְלַכֵּת כְּהָנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ". יעקב איש תם יושב אהלים, אינו בעל מחלוקת ולא הכריז מלחמה על מי שגול ממנו את מעמדו הרם, אלא נתן לבורא העולם לנהל את הדברים, ורק לאות מחאה אחז בעקב עשו בעת צאתו ראשון. לכן נלקחה האות י' המייצגת חכמה (יו"ד חכמה קדומה) משמו של "עשוי", ונשארו "עשו", והועברה לשם "עקב", ונעשה "יעקב". לומר שמעתה יעקוב בחכמה אחר אחיו, להשיב לעצמו את אשר נגזל ממנו. והנה מגיע היום בו עשו חוזר מהשדה כשהוא עייף, ומבקש מיעקב להלעיטו בנזיד עדשים. יעקב מתנה זאת מיד במכירת הבכורה, וכך, בהסכמת עשו, חוזר מעמד הבכורה אל יעקב. אולם עדיין נדרש האישור של האבא הגדול יצחק למהלך זה, כדי שבעת המינוי של ממשיך השושלת יכתיר את יעקב ולא את עשו. אך אין סיכוי שברגע אמת יודה עשו שמכר את הבכורה ליעקב, וכבר אינו יורש העצר. לפיכך נאלץ יעקב להתחפש לעשו במעמד ההכתרה, ולקבל את הברכות מאביו. על פי זה מיושבת התמיהה איך יעקב רימה, לכאורה, את אביו, והתחפש לעשו כדי שיכתיר אותו לממשיכו אשר ממנו יצא עם סגולה.

אשת חיל

מתוך החוברת כשרות המטבח

בדיקת המאכלים מחשש תולעים

אזהרה חמורה

הזהירה התורה מאוד בכל המאכלות האסורות "ולא תטמאו בהם ונטמתם בס".

ודרשו חז"ל ונטמתם, לשון טמטום, שהאוכל מאכלות אסורות, נעשה ליבו אטום סתום וחתום, ולא יכול להכנס אל ליבו המאכל הרוחני שהוא תורתנו הקדושה. אשר על כן יש להזהר מאוד בפרט במאכלים שמצויים בהם תולעים למיניהם, לבדקם היטב לבל נכשל חס ושלום.

ולהלן נבאר כמה דוגמאות בזה:

תאנים - נגיעים מאוד, טריים ויבשים. ולכן שומר נפשו לא יאכל מהם כלל. (רטו)

תירס - כשהוא שלם בקלח הוא נגוע מאוד ולא ניתן לבדקו, כיון שהתולעים נכנסים בין הגרגרים. לכן אין לאכול את התירס עם הקלח, אלא להפריד את הגרגרים ע"י חיתוך שכבות הגרגרים בסכין. או לחלופין לקנות תירס גרגרים בכופסאות שימורים או בהקפאה, שאין בו חשש תולעים כיון שעובר תהליך ניקוי במפעל. אמנם בגידול מיוחד ללא חשש תולעים מותר עם הקלח. (רטו)

ילקוט יוסף

סימן שלא - פרק כא - מדיני ביעור פירות שביעית

מספרי מרן הראשל"צ הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א

טז גרעיני פירות שדבוק בהם מעט משיירי הפרי, כגון גרעיני שזיפים ואפרסקים, או גרעיני תמרים לחים זיתים, או גרעיני חבושים שנשארו סביבתם מעט מבשר הפרי, יש אומרים שאסור להפסידם, שהרי עדיין הם ראויים למאכל. ולדעתם צריך לעטפם בנייר או בניילון ולזרוקן לפח. ויש אומרים דכיון שבדרך כלל גרעינים אלה מיועדים להשליכם לאשפה, אין בהם קדושת שביעית, ומותר לזרוקן לאשפה כרגיל. וכן עיקר כסברא זו, וכל שכן בלחלוחית בעלמא שאפשר להקל בזה. [ילקו"י הל' שביעית פרק טו סעיף טז עמוד שעז]

ההקדשה המרכזית

לרמאות: מ"ו הרב דוד שלום [בצרי] בן ויקטוריה, הרבנית צביה חנה בת הרבנית אביגיל, יוסף עזריאל בן חיה מיכל, ששון בן אסנת, שגיא בן סיגלית לויט, יניב בן אהוב, אריה בן שמחה. ידידה בן אביטל, יהודה יצחק בן איריס, מרים בת אסתר, אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה, הרב בנימין דב בן סימה רחל. יצחק חיים בן אידה. ר' אפרים בן יעל. שירה בת אביגיל אלה. שלו בן רוטל. בניה ישראל בן אביבה [והבדיל לע"נ]: הרב אורי זוהר בן גולדה זצוק"ל שם טוב ציון בן אסתר. אסתר וכבוד בת ריזל ברכה, ר' חיים זאב בן עופרה יעל ז"ל. לחצלת עם ישראל ברוחניות ונשמיות ולנאולה השלמה ברחמים במהרה אמן

אליבא דהילכתא

הרה"ג בנימין חותה שליט"א

שאלה: שיעור תורה קבוע ופעמים ישנה התלבטות או להתפלל מנחה במנין או לילך לשיעור ולהתפלל מנחה ביחיד אחר כך כי לא יהיה מנין אחר כך מה יש לעשות בזה?

תשובה: אם התחיל בלימוד כבר אין לו להפסיק מלימודו ויתפלל מנחה ביחיד אחר כך (רק כשיש זמן עוד לתפלה) ואם לא התחיל בלימודו אין לו להתחיל ויתפלל בציבור ואחר כך ישלים את זמן לימודו.

ביאורים: כתב הגר"ז בסי' צ' סעי' יז' תפלת הצבור אף על פי שהוא מצוה מדבריהם היא גדולה ממצות עשה של תורה הואיל ומקדשין את שם השם ברבים שהרי מותר לעבור על מצות עשה של תורה ולשחרר עבדו כדי להשליש מו לעשרה כמ"ש בשו"ע יו"ד סי' רס"ז סעי' ע"ט, ומכל מקום תלמוד תורה גדול מכולם (שאמרו ותלמוד תורה כנגד כולם) לפיכך מי שתורתו אומנותו ואינו מתבטל כלל (כי אם לדברים הכרחיים לצרכי גופו ולימודו) אין לו לבטל מלימודו ולילך לבית הכנסת אלא יתפלל בביתו בעשרה ואם לא ימצא עשרה טוב לו שיתפלל יחידי משיבטל מלימודו בשעת הליכה לבית הכנסת. ואף על פי כן לא ירגיל עצמו בכך שלא ילמדו עמי הארץ ממנו ויתבטלו מבית הכנסת כי לא ידונו אותו לכף זכות שבשביל לימודו אינו בא לבית הכנסת, וכן הוא בשו"ע בסי' צ' סעי' יח'. ובעניינינו מצונו שהנמצא באמצע לימודו והפסיד התפלה בציבור ואם יחפש מנין אחר יפסיק את לימודו עם החברותא או השיעור מרבו כתב בהל"ש תפילה עמ' סה' שימשיך ללמוד ויתפלל אחר כך ביחיד וכל זה בתנאי שהתחיל ללמוד בהיתר והוכיח כן מהתחיל סעודתו בהיתר שאינו חייב להפסיק לתפילה בציבור. ויותר מכך אפילו הסתפק שם אם בכלל מותר לו להתפלל בציבור ולהפסיד השיעור שהרי המסיר אוזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה (והטעם שתפילתו תועבה א' שמראה שיודע הכל וזו גאוה ולכן תפילתו תועבה. ב' מראה שאין ענין לחזור על מה שיודע וממילא גם תפילתו תועבה שהרי חוזרים על אותה תפילה כמה פעמים בכל יום) ולכן למעשה במקרה שלנו שלא התחיל ללמוד נמצא שלא התחיל כבר בהיתר ולכן יתפלל במנין ואחר כך ילך ללימודו.

אחד האברכים שהיה מקורב לרבנו, עלה לארץ שנים רבות קדם לכן מאחת המדינות הרחוקות שבארצות הברית. פעמים רבות היה נכנס לביתו של הרב לבקש עצה והכנה, וקבל את ברכתו בכל צעד שעשה. אותו אברך היה מרבה לארח אצלו משפחות ובחורים שהגיעו אף הם מאותה מדינה שממנה בא, ובכל פעם היה מביא את אותם בחורים למעונו של הרב, בקדי שישוק אותם בדבריו על חשיבות למוד התורה ויראת שמים. באחת הפעמים הללו התארחו אצל אותו אברך שני אחים בחורים שעלו מארצו, ושוב הכניסם לבית רבנו. הרב הביט בהם, ומיד פנה לאברך ואמר לו באדיש: "תגיד להם שהם לא נמולו מעולם. עליהם לערוך ברית מילה כיון שהם ערלים!" אותו אברך ששחרר לשמע הדברים לא העז לומר להם זאת ישירות, אחד מבני הבית עשה זאת במקומו, הוא פנה אל הנערים בשפתם ואמר להם מה אמר הרב. כאשר שמעו הבחורים את דבריו פרצו בכי ואמרו שאיך עשו להם בקטנותם ברית מילה על ידי רופא נכרי, והיו בטוחים שזה בסדר. "ועתה", פנו אל הרב ושאלו, "מה נעשה? כיצד נוכל למול לפי ההלכה?" מיד דברו עם מוהל ממונה, וכעבר ימים ספורים כבר נערכה ברית המילה הכפולה לשיניהם. אותם בחורים היו נרגשים מאד, וחשו שמחה עצומה על שזכו לתקן טעות אימה בת שנים. ולעבר ברית מילה כהלקחה. כאשר שאלו את רבנו כיצד ידע שאינם מהולים, הסיט מיד את נושא השיחה ולא ענה על שאלתם. במקרה אחר הגיע יהודי רוסי שהיה פרופסור למתמטיקה, והתעניין מאד בשעורי גמרא. הוא רצה להצטרף לשיעור של אברכים בירושלים. כשבא, הצהיר מראש שאינו מהול, אך אמר שאינו מוכן שיִדברו עמו על כך. אותם אברכים שאלו את רבנו מה לעשות. אמר להם: "תלמדו עמו פרק 'הזהב' בבבא מציעא, ואל תדברו עמו מאומה בנושא ברית המילה". ואכן, הם החלו ללמוד את הפרק בתחלה קלט הפרופסור מיד, אך בהמשך הגיעו לסוגיה קשה של "תגרי לוד". שוב ושוב חזרו על ההסבר, אולם הפרופסור לא קלט מאום. לאחר מספר נסיונות חש הפרופסור כי אינו מבין משום שאינו מהול. הקליט הוא מעצמו ללכת למול, והנה, פתאום חש כי נפקחו עיניו והחל להבין את הסוגיה המרובת!

מוקדן ללקוח: אחר יבוא אליך טכנאי בין 8 ל-2, מה הכתובת שלך? לקוח: רבי עקיבא בין פול - 57

כול פעם שטבאון זורק שקית זבל במאולה עוד חתולה מתאכזבת...

אני רק מצטער שבחונכה לא ניצלנו את היפנים ואל היה מצווה לאכול סושי..

ידידת הקיץ, בואי ורצאריס אינון לנסע איתך אל 40 יום לימוד הלכה יומי - רק 5 דקות בנושא הצניעות מפני הרבנית רות שמש תליט"א 03-6171121

כל חטייל יודע שאם הדרך קשה, זה אומר שהחוקים שתגיע אליו יהיה יפה ומיוחד. Greslev.co.il

בואי תתחברי לקו הישועות (הלכות צניעות וסיפור ישועות) 3 דקות ביום מצילות חיים וטראי ישועות בכל התחומים מספר הקו 073-383-4050 # 2448 וא 5